

Súd: Okresný súd Malacký
Spisová značka: 8P/114/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1623201394
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Kralovičová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2023:1623201394.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacký, sudkyňou JUDr. Andreou Kralovičovou, vo veci starostlivosti o maloletú A. B. C. D. E. F. G. H. I. F. G. J. , nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, bytom ako matka, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Malacký, Záhorácka ul. č. 2942/60A, dieťa rodičov E. B., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, bytom K. XXX, t. č. bytom L. I. XXX a M. B., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, bytom L., K. XXXX/XX, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Malacký, Záhorácka ul. č. 2942/60/A na uloženie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd u k l a d á maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX a jej rodičom E. B., nar. XX.XX.XXXX a M. B., nar. XX.XX.XXXX , výchovné opatrenie vo forme psychologického poradenstva za účelom nápravy komunikácie medzi rodičmi, odstránenia negatívnych vplyvov narušenej komunikácie rodičov na priaznivý vývoj maloletej ako aj obnovenia stretávania sa maloletej A. s otcom, realizované v rozsahu 40 hodín Centrom pre deti a rodiny M., so sídlom M., N. XX tak, že toto poradenstvo bude poskytované jednak každému rodičovi osobitne, následne obom rodičom spoločne a napokon aj maloletej A. a rodičom spoločne s tým, že konkrétny rozsah poradenstva poskytovaného maloletej a jej rodičom stanoví poverená organizácia.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 26.06.2023 sa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Malacký, Záhorácka ul. č. 2942/60/A domáhal uloženia výchovného opatrenia maloletej A. a jej rodičom formou psychologického poradenstva za účelom nápravy komunikácie medzi rodičmi, odstránenia negatívnych vplyvov narušenej komunikácie rodičov na priaznivý vývoj maloletej, ako aj obnovenia styku maloletej s otcom, a to v rozsahu 40 hodín, realizovaného Centrom pre deti a rodiny M., so sídlom M., N. XX (ďalej len „CDR“) tak, že toto poradenstvo bude poskytované jednak každému z rodičov osobitne, následne obom rodičom spoločne, a napokon aj maloletej a rodičom spoločne s tým, že konkrétny rozsah poradenstva poskytovaného maloletej a jej rodičom stanoví poverená organizácia. Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že vzhľadom na narušenú komunikáciu rodičov, ako aj dlhodobu nerealizovaný styk otca s maloletou, je potrebné s rodinou odborne pracovať. Uviedol, že rodičia maloletej A. neboli manželmi, rozišli sa krátko po narodení maloletej, pričom na tunajšom súde sa pod sp. zn. 8P/353/2018 vedie konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, ktorú doposiaľ nebolo právoplatne skončené, vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie. Styk otca s maloletou bol upravený neodkladným opatrením - uznesením Okresného súdu Malacký č. k. 8P/353/2018-1396 zo dňa 11.06.2021, tento sa však od jesene 2021 vôbec nerealizuje. Komunikácia rodičov je dlhodobu narušená, nevedia sa dohodnúť na záležitostiach týkajúcich sa ich maloletého dieťaťa, a to aj napriek tomu, že v minulosti už opakovane absolvovali psychologické poradenstvo za účelom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie. Aj zo znaleckého posudku č. 22/2022 zo dňa 06.12.2022

vypracovaného v konaní 8P/353/2018 vyplýva, že konflikty medzi rodičmi pretrvávajú, kontakt maloletej s otcom nefunguje, obaja rodičia sa držia svojich „osvedčených“ spôsobov správania a zjavne sú „odolní voči vonkajším vplyvom, ktoré by mohli vzorce ich správania zmeniť“. Samotný znalec navrhol odbornú prácu s rodinou.

2. Zástupca navrhovateľa na pojednávaní dňa 05.10.2023 zotrval na svojom návrhu, uviedol, že pri podaní návrhu vychádzal z odporúčaní znalca, ktorý vykonal znalecké dokazovanie v konaní 8P/353/2018. Navrhovateľ už komunikoval aj s CDR, ktoré je ochotné realizovať pre rodičov a maloletú výchovné opatrenie.

3. Matka aj otec maloletej na pojednávaní dňa 05.10.2023 súhlasili s nariadením výchovného opatrenia tak ako to navrhol navrhovateľ, ako aj s rozsahom a miestom realizácie výchovného opatrenia.

4. Zástupca kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa na pojednávaní dňa 05.10.2023 rovnako súhlasil s návrhom navrhovateľa, uviedol, že je v záujme maloletej, aby sa obnovil kontakt oca s maloletou a tento sa ďalej rozvíjal.

5. Súd vykonal dokazovanie vypočítaním prítomných účastníkov konania, oboznámil sa s návrhom a ostatným obsahom spisovej dokumentácie vedenej pod sp. zn. 8P/114/2023 a 8P/353/2018 a obsahom súdneho registra, pričom zistil, že rodičia maloletej A. nie sú manželia, na tunajšom súde sa pod sp. zn. 8P/353/2018 vedie konanie o návrhu matky a návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, ktoré doposiaľ nie je právoplatne ukončené, vo veci bolo vykonané znalecké dokazovanie. Tunajší súd dočasne upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletej A. neodkladným opatrením č. 8P/353/2018-20 zo dňa 20.12.2018, právoplatným dňa 08.01.2019, ktorým na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej zveril maloletú A. do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletej A. výživným vo výške 100 Eur mesačne. Neodkladným opatrením č. 8P/353/2018-192 zo dňa 30.08.2019 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. 11CoP/425/2019-481 zo dňa 16.12.2019, bolo dočasne upravené stretávanie sa otca s maloletou A. každý párny týždeň v kalendárnom roku v sobotu a v nedeľu v čase od 14,00 hod. do 17.30 hod. v prítomnosti matky a každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v stredu od 15,00 hod. do 17,00 hod. bez prítomnosti matky; toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 17.01.2020. Ďalším rozhodnutím súd neodkladným opatrením č. 8P/353/2018-619 zo dňa 07.05.2020 zamietol návrh otca na zverenie maloletej A. do jeho starostlivosti, dočasne zakázal stretávanie sa otca s maloletou A. a uložil matke povinnosť informovať otca k 10-temu, 20-temu a 30-temu dňu v týždni o maloletej A.. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 30.05.2020. Neodkladným opatrením č. 8P/353/2018-969 zo dňa 23.12.2020 tunajší súd opätovne upravil stretávanie sa otca s maloletou A., Krajský súd v Bratislave svojím rozhodnutím č. 11CoP/502021 - 1077 zo dňa 19.03.2021 toto rozhodnutie tunajšieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 8P/358/2018-1396 zo dňa 11.06.2021, potvrdeným uznesením č. k. 11CoP/306/2021 - 1661 zo dňa 18.10.2021, právoplatným dňa 11.11.2021, súd na návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia na úpravu stretávania sa s maloletou A. dočasne upravil styk maloletej s otcom tak, že otec má právo stretávať sa s maloletou A. každý párny týždeň vždy v sobotu a v nedeľu od 16,00 hod. do 17,00 hod. a každý nepárny týždeň v stredu v čase od 16,00 hod. do 17,00 hod. bez prítomnosti matky, vo zvyšku súd návrh otca zamietol; konanie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia na úpravu stretávania s maloletou A. zo dňa 27.04.2021 zastavil; návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia na zníženie výživného pre maloletú zamietol a zrušil neodkladné opatrenie tunajšieho súdu č. 8P/353/2018-192 zo dňa 30.08.2019 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. 11CoP/425/2019-481 zo dňa 16.12.2019 a neodkladné opatrenie č. 8P/353/2018-619 zo dňa 07.05.2020 v časti výroku o zákaze styku otca s maloletou A.. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 8P/158/2021-80 zo dňa 05.01.2022, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 20CoP/26/2022-112 zo dňa 23.03.2022, právoplatným dňa 03.05.2022 súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa matka domáhala uloženia zákazu styku otca s maloletou a zrušenia uznesenia tunajšieho súdu č. 8P/353/2018-1396 zo dňa 11.06.2021 v časti úpravy styku otca s maloletou, zamietol.

6. Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“) nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu.

Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

7. Podľa § 37 ods. 2 zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

8. Podľa § 37 ods. 3 zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

- a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,
- b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,
- c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

9. Podľa § 37 ods. 5 zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženie nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

10. Podľa § 37 ods. 7 zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

11. Podľa § 37 ods. 8 zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

12. Výchova maloletého dieťaťa predstavuje veľmi dôležitú súčasť rodičovských práv a povinností upravených v Zákone o rodine. Rozhodujúcu úlohu vo výchove maloletého dieťaťa majú jeho rodičia. Výchova dieťaťa nie je len ich právom, ale aj povinnosťou. Právo rodiča vychovávať svoje dieťa a starať sa oň, zaručuje Ústava SR v čl. 41, ktorá zároveň zaručuje právo dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Uvedené práva sú zakotvené aj v Dohovore o právach dieťaťa v čl. 18, v zmysle ktorého vynaložia zmluvné štáty všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa, pričom základným zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa. Výchova dieťaťa je zabezpečovaná predovšetkým v prostredí rodiny. Práve rodinné prostredie, v ktorom dieťa vyrastá, významne ovplyvňuje jeho ďalší vývoj. Ak rodina neplní svoje funkcie, vyžaduje pomoc zo strany spoločnosti. Aj právne normy tak pripúšťajú istú mieru intervencie štátu do rodinných pomerov, a to s ohľadom na zásadu najlepšieho záujmu dieťaťa. O zaistenie najlepšieho záujmu dieťaťa musia v prvom rade usilovať jeho rodičia (prípadne iné osoby zabezpečujúce starostlivosť o maloleté dieťa), i keď v nevyhnutných prípadoch je potrebné do týchto súkromných vzťahov zasiahnuť zo strany

štátu. Medzi prostriedky ochrany riadnej výchovy maloletého dieťaťa v zmysle Zákona o rodine patria aj výchovné opatrenia, ktoré sú upravené v ust. § 37 Zákona o rodine.

13. Výchovné opatrenie je prostriedkom, ktorý má viesť k náprave závadného stavu správania sa detí, ako aj porušovania povinností vyplývajúcich z rodičovských, či iných práv a povinností voči maloletému dieťaťu. Systém výchovných opatrení je podľa § 37 Zákona o rodine vybudovaný systematicky od miernejších zásahov k vážnejším zásahom. Každé výchovné opatrenie je zásahom do práv a povinností rodičov a osobného života maloletých detí, a preto súd musí pristupovať k nemu vždy osobitne za konkrétnym účelom, pre ktoré je nariadené. V konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých musí súd vždy prihliadať na ochranu záujmov maloletého dieťaťa a aktívne pristupovať k riešeniu vzniknutých problémov tak, aby ochrana záujmov dieťaťa bola dostatočne zabezpečená.

14. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že rodičia maloletej neboli manželmi, nežijú spolu v spoločnej domácnosti, na tunajšom súde sa pod sp. zn. 8P/353/2018 vedie konanie o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností k maloletej, ktoré doposiaľ nie je právoplatne ukončené. Rodičovské práva a povinnosti k maloletej A. sú t. č. dočasne upravené jednak uznesením tunajšieho súdu - neodkladným opatrením č. 8P/353/2018-20 zo dňa 20.12.2018, ktorým bola maloletá na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný povinnosťou prispievať na výživu maloletej A. výživným vo výške 100 Eur mesačne, ako aj uznesením tunajšieho súdu č. k. 8P/358/2018- 1396 zo dňa 11.06.2021, potvrdeným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/306/2021 - 1661 zo dňa 18.10.2021, ktorým súd dočasne upravil styk maloletej s otcom tak, že otec má právo stretávať sa s maloletou A. každý páry týždeň vždy v sobotu a v nedeľu od 16,00 hod. do 17,00 hod. a každý nepáry týždeň v stredu v čase od 16,00 hod. do 17,00 hod. bez prítomnosti matky. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že styk maloletej s otcom sa nerealizuje tak, ako bol upravený, a to od jesene 2021. Zo znaleckého posudku č. 22/2022 zo dňa 06.12.2022, vypracovaného v konaní sp. zn. 8P/353/2018 o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej vyplýva, že komunikácia medzi rodičmi je problémová a nefunguje, z čoho každý z rodičov obviňuje toho druhého rodiča. Rodičia sa aktuálne nedokážu vzájomne dohodnúť na podstatných, či menej podstatných otázkach týkajúcich sa starostlivosti o maloletú, nie sú schopní rešpektovať výchovné metódy a rolu druhého rodiča, jeho postavenie v živote maloletej. Absencia komunikácie rodičov bezpochyby má nepriaznivý vplyv na zdravý psychický a fyzický vývin maloletej. Znalec zároveň uviedol, že vzťah maloletej k otcovi v súčasnosti je narušený, je ale v záujme maloletej, aby sa s otcom stretávala, nie však za aktuálnych podmienok. Navrhol, aby každý z rodičov najskôr pracoval sám na sebe – absolvoval individuálne stretnutia s odborníkom, následne by mali rodičia absolvovať spoločné stretnutia s odborníkom a napokon, v prípade prejavu pozitívneho účinku vzájomnej spolupráce rodičov, zapojiť do procesu maloletú A..

15. Súd konštatuje, že vzájomný postoj rodičov, ktorí majú medzi sebou neutíchajúce spory, navzájom si nedôverujú (čo je prejavom aj ich osobnostných pováh), nerešpektujú rolu druhého rodiča a jeho postavenie v živote maloletej a nevedomujú si, že každý z nich má k spoločnému dieťaťu rovnaké práva a povinnosti, nie je v záujme maloletej A.. Maloletá má právo na šťastné a pokojné detstvo, právo na oboch rodičov a na možnosť vytvoriť si vzťah s každým z nich. Úloha každého z rodičov je v živote maloletej nezastupiteľná a maloletá, ktorá v budúcom školskom roku nastupuje do základnej školy, bude o to viac potrebovať pomoc, podporu a súčinnosť oboch rodičov.

16. Vzhľadom k vykonanému dokazovaniu, keďže absencia komunikácie rodičov bezpochyby má nepriaznivý vplyv na zdravý psychický a fyzický vývin maloletej, rozhodol súd o uložení výchovného opatrenia maloletej tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Súd pri uvedenom rozhodnutí zohľadnil aj súhlas oboch rodičov a kolízneho opatrovníka maloletej s nariadením výchovného opatrenia.

17. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podľa § 355 ods. 1 C.s.p. podať odvolanie otec, a to do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde, písomne, v 3 vyhotoveniach, s náležitosťami podľa § 363 C.s.p.. Ostatní účastníci konania proti tomuto rozsudku nemôžu podať odvolanie, pretože sa po vyhlásení rozsudku vzdali práva podať odvolanie v zmysle § 368 C.s.p..

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.